

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และคณะทำงานด้านข้อมูลรายการร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง กฎหมายแรงงานทางทะเล
เรียบเรียง นายณัฐพล ยิ่งกล้า นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙

“แรงงานทางทะเล” หมายถึง ลูกจ้างที่รับจ้างทำงานให้แก่นายจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน โดยมีเงื่อนไขการทำงานบนเรือเดินทะเลตลอดระยะเวลาตามที่กำหนดในสัญญาจ้างแรงงาน โดยเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “คนประจำเรือ” แต่เนื่องจากสภาพการจ้างงาน การทำงานบนเรือเดินทะเลมีลักษณะและสภาพของงานซึ่งมีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไปที่ต้องทำงานบนเรือเดินทะเลที่มีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องยาวนาน ประกอบกับความสัมพันธ์ของคนทำงานบนเรือกับเจ้าของเรือบางส่วนมิได้มีความสัมพันธ์ตามสัญญาจ้างแรงงาน และกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานไม่อาจให้ความคุ้มครองแก่คนประจำเรือให้ได้รับความเป็นธรรม และมีมาตรฐานสภาพการจ้าง การทำงาน ความปลอดภัยและสุขอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การทำงานของคนประจำเรือยังเกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศที่ต้องนำมาตรฐานสากลคือ อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๙ (Maritime Labour Convention, ๒๐๐๖) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) มาปฏิบัติต่อแรงงานทางทะเลเป็นกรณีเฉพาะเพื่อกำหนดมาตรฐานการทำงานของลูกจ้างและคนประจำเรือ และการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลแก่เรือขนส่งทางทะเลที่ชักธงไทยเพื่อคุ้มครองแรงงานทางทะเลอันจะเป็นการรับรองว่าแรงงานทางทะเลได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมตามมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันการใช้มาตรการของรัฐเจ้าของท่าเรือต่อเรือไทยที่เดินทางระหว่างประเทศ เช่น การกักเรือ การตรวจเรือ การสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่อง และเพื่อประโยชน์ในการวางมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการในการออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และเป็นการส่งเสริมการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวีของประเทศไทยอีกทางหนึ่งด้วย

ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเลที่มีมาตรฐานสภาพการจ้าง การทำงาน ความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. .... ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา โดยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการในวาระที่ ๑ และในคราวประชุม ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย

พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อเจ้าของเรือ คนประจำเรือและรัฐบาล ดังนี้

๑. เจ้าของเรือจะมีความเชื่อมั่นในการนำเรือขนส่งสินค้าทางทะเลไปเทียบท่ายังประเทศที่ให้ สัตยาบันอนุสัญญา เนื่องจากมีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลที่ประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าของธงเรือออกให้ ตามกฎหมายภายในประเทศที่สอดคล้องกับอนุสัญญา ทำให้ไม่ถูกกักเรือ ตรวจเรือ หรือสั่งให้แก้ไข ข้อบกพร่องซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าไม่เกิดความล่าช้าจึงไม่ถูกปรับ อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นของ ผู้ว่าจ้างให้ส่งสินค้า

๒. คนประจำเรือจะได้รับการคุ้มครองที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการทำงานที่สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริงในการทำงานบนเรือ เช่น เรื่องชั่วโมงการทำงาน วันหยุด การจ่ายค่าจ้าง ค่าทำงานในวันหยุด จัดให้มีเวลาพัก สิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิลาคลอด หรือการส่งตัวคนประจำเรือกลับภูมิลำเนา และการได้รับ รักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

๓. รัฐบาลสามารถรักษาจำนวนกองเรือไทยไว้ได้ เนื่องจากเจ้าของเรือไทยสามารถแสดง “ใบรับรองแรงงานทางทะเล” ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อนำไปแสดงต่อรัฐเจ้าท่าของต่างประเทศได้ จึงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปชักธงเรือของชาติอื่นที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ อันจะทำให้รัฐบาลไทยมีรายได้ จำนวนมากจากการจดทะเบียนเรือ ภาษีอากรจากการประกอบธุรกิจของบริษัทเจ้าของเรือ รวมถึงรายได้ อื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มความสามารถด้านการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของไทย ได้อีกด้วย

พระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้บรรลุผล ต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดย คำนี้ถึงทั้งการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

บรรณานุกรม

กระทรวงแรงงาน. (๒๕๕๙). รมว.แรงงานปลี้ม พ.ร.บ. แรงงานทางทะเลมีผลบังคับใช้แล้ว.

สืบค้น ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จาก <http://www.mol.go.th/content/seacruise-worker-law>
ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. .... (๒๕๕๘).

สืบค้น ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จาก http://www.senate.go.th/bill/bk_data/119-5.pdf
พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๘
ตุลาคม ๒๕๕๘

พิไลพร เตือนวีระเดช. (๒๕๕๗). กฎหมายแรงงานทางทะเล : อีกก้าวของกฎหมายพาณิชย์นาวีไทย.

สืบค้น ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จาก <http://www.law.tu.ac.th/%E0%B8%A8%E0%B8%B9%E0%B8%A2%E0%B9%8C%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2/%E0%B8%A8%E0%B8%B9%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B9%8C%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%82%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%B2/journalmaritime/maritimejour99>